

El biaix social de les elits polítiques catalanes

El cas dels Governes de la Generalitat
(1999 – 2003 – 2006 – 2010)

Joan Alís i Pujol

TFM Recerca Semestral - Màster en Anàlisi Polític

Director: Dr. Ferran Martínez Coma

Estudis de Dret i Ciència Política

UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA

VIC, JUNY DE 2012

(Aquesta pàgina s'ha deixat en blanc de forma conscient)

Resum

Després de 30 anys de la restauració de la Generalitat es desconeix gairebé tot del perfil social de l'elit política Governamental catalana, aquest Treball fa una aproximació inicial al tema a partir dels últims quatre Governos de la Generalitat de Catalunya. Els seus membres presenten biaix social respecte la població d'acord amb el model d'aglutinació de les elits polítiques, tot i això el model de Desproporció Social Creixent només es valida respecte el gènere. El seu perfil és el d'un home, de més edat que la mitjana, nascut a Catalunya, amb la carrera prèvia desenvolupada a Barcelona ciutat, amb una formació molt per sobre de la mitjana i de professió economista. Aquest perfil no és exactament el mateix que el dels Parlamentaris regionals espanyols, les diferències es centren l'edat i la professió mentre que el gènere, l'origen i el nivell de formació coincideixen. S'observa també que els Governos d'esquerra-centre esquerra presenten un percentatge lleugerament superior de dones que la resta, els membres vinculats amb PANE són més joves, incorporen menys dones, menys immigrants interiors, menys educadors i no presenten credencials educatives sensiblement diferents del membres vinculats a partits d'àmbit estatal.

Paraules clau: *elits polítiques, biaix social, perfil social, partits polítics, Govern de la Generalitat de Catalunya.*

Resumen: El sesgo social de las élites políticas catalanas. El caso del Gobierno de la Generalitat de Cataluña (1999 - 2003 - 2006 - 2010)

Después de 30 años de la restauración de la Generalitat de Cataluña se desconoce casi todo del perfil social de la élite política Gubernamental catalana, este Trabajo hace una aproximación inicial al tema a partir de los últimos cuatro Gobiernos de la Generalitat de Cataluña. Sus miembros presentan sesgo social respecto a la población de acuerdo con el modelo de aglutinación de las élites políticas, sin embargo el modelo de Desproporción Social Creciente sólo se valida respecto al género. Su perfil es el de un hombre, de más edad que la media, nacido en Cataluña y con la carrera desarrollada en Barcelona ciudad, con una formación muy por encima de la media y de profesión economista. Este perfil no es exactamente el mismo que el de los Parlamentarios regionales españoles, las diferencias se centran la edad y la profesión mientras que el género, el origen y el nivel de formación coinciden. Se observa también que los Gobiernos de izquierda-centro izquierda presentan un porcentaje ligeramente superior de mujeres que el resto, los miembros vinculados con PANE son más jóvenes, incorporan menos mujeres, menos inmigrantes interiores, menos

educadores y no presentan credenciales educativas sensiblemente diferentes de los miembros vinculados a partidos de ámbito estatal.

Palabras clave: élites políticas, sesgo social, perfil social, partidos políticos, Gobierno de la Generalidad de Cataluña.

Abstract: The social bias of the catalan political elites. The case of Government of Catalonia (1999 - 2003 - 2006 - 2010)

Thirty years after the restoration of the Government of Catalonia very little is known of the social profile of the catalan Government's political elite. The current paper makes an initial approach to the subject throughout the last four terms of office of the Government of Catalonia. Members of this Government present social bias with regard to the population and according to the agglutination models of the political elite, although the model of increasing social disparity is only valid in terms of gender. The profile is that of a man, older than the average, born in Catalonia, having developed his previous career in Barcelona, with a level of education above the average and economist. This profile is not exactly the same that the Spanish regional Parliamentarians' profile. Age and profession are different, while gender, birthplace and education level match. On the other hand, the Left or Centre Left Governments show a slightly higher percentage of women than the others. Moreover, members related to the PANE (Parties of Non-State Level in Catalan and Spanish initials letters) are younger, there are less women, less internal immigrants, less educators and the educational credentials have no significantly differences concerning members connected with the national parties.

Key words: political elites, social bias, social profile, political parties, Government of Catalonia.

Sumari

Índex de taules	5
1) Introducció	6
2) Antecedents	8
3) Terminologia	13
4) Hipòtesis centrals.....	15
5) Dades i tècniques	18
6) Resultats.....	29
7) Contrast i discussió de les hipòtesis plantejades	37
8) Conclusions i agenda de recerca.....	41
9) Referències i bibliografia.....	43

Índex de taules

Taula 1: Característiques dels Governos estudiats i hipòtesis contrastades	20
Taula 2: Fonts d'informació classificades en funció del seu origen, de la font i de cada un dels moments analitzats	28
Taula 3: Resum dels resultats obtinguts. Dades totals i agrupades per Govern.....	29
Taula 4: Dades bàsiques sobre la població de Catalunya, el Parlament i els diferents Governos	30
Taula 5: Perfil social dels membres del Govern de la Generalitat de Catalunya davant del Parlamentaris regionals espanyols.....	31
Taula 6: Perfil social dels membres del Govern en funció de la posició en l'eix ideològic del partit vinculat	32
Taula 7: Perfil social dels membres del Govern en funció de l'àmbit d'actuació del Partit vinculat a cada un dels membres.....	33
Taula 8: Origen dels membres del Govern segons la seva carrera prèvia agrupats per Govern, per àmbit d'actuació i per posició en l'eix ideològic del partit vinculat.	34
Taula 9: Origen dels membres del Govern de la Generalitat d'inici de Legislatura (1999-2010) segons la funció al Govern i el lloc previ on van desenvolupar la seva carrera	35
Taula 10: Resum dels resultats obtinguts en funció de cada hipòtesis contrastada	40

1) Introducció

Fa més de 30 anys de la creació de l'Estat de les Autonomies, constituït per 17 autonomies reconegudes legalment a partir de 1979, aquestes autonomies han vingut celebrant eleccions cada 4 anys o menys des de la seva constitució amb el nomenament de diferents Governos i de diferents membres d'aquests Governos, tot i això poc o res sabem de la composició d'aquesta elit política regional espanyola en el seu conjunt, sobre el seu perfil social, qui són i quines característiques tenen.

Aquest desconeixement fa referència a quatre aspectes fonamentals (Coller 2008) el primer dels quals es la manca d'estudis globals de l'elit política autonòmica. Aquesta està formada pels Diputats regionals, membres de Governos regionals i líders de partits que no són ni una cosa ni l'altra. Aquest Treball vol contribuir a omplir part d'aquest buit tot centrant-se en el cas dels membres del Govern de Catalunya. Fa més de 30 anys del restabliment de la Generalitat de Catalunya durant els quals hi ha hagut 9 Legislatures amb els seus respectius Governos formats per 4 Presidents diferents i més de 100 Consellers i Conselleres. Qui són? Quin és el seu perfil social? Aquest és el mateix o diferent en funció del Partit de suport al Govern? Això depèn de la seva ubicació en l'eix ideològic? I del seu àmbit d'actuació?

En fi: saber si hi ha biaix social en les elits polítiques catalanes. Si aquesta elit respon al model d'aglutinació, essent homogènia i amb característiques poc freqüents a la societat i encara més, si a mesura que pugem de nivell en l'elit aquestes s'accentuen complint la Llei de Desproporció Social Creixent, o bé responen a un model d'independència tot reproduint les característiques de la societat.

Seguint diversos estudis sobre les elits, entre els quals destaco Coller (2008) i Coller i Santana (2009) sobre les elits polítiques autonòmiques centrats en el cas de Parlamentaris regionals espanyols, en aquest Treball es fa una primera aproximació als Governos de la Generalitat de Catalunya en les últimes 4 legislatures, es compara la seva composició social per saber si hi ha biaix i s'intenta explicar si aquest biaix depèn d'alguna característica dels partits que donen suport al Govern. Així s'explica quina és la composició social dels Governos de la Generalitat de Catalunya d'inici de Legislatura entre el 1999 i el 2010, si tenen unes característiques semblants o diferents a la població del país i al Parlament que els ha nomenat i quina evolució hi ha hagut al llarg dels últims anys.

Després de l'obligada revisió de la literatura prèvia sobre el tema i de definir els conceptes centrals que es contrasten en aquest Treball (així com de fer aclariments terminològics del vocabulari estudiat) s'estructuren les hipòtesis centrals del mateix en quatre Grups, primer es

tracta el tema del biaix social: després de demostrar que n'hi ha s'entra a discutir si és compleix la Llei de Desproporció Social Creixent al voltant del Gènere, l'origen, l'edat, la professió i el nivell d'estudis tot utilitzant l'Índex de Desproporció Social (IDS) a tal fi. En segon lloc, es fa un perfil dels membres del Govern i s'entra a valorar si aquest es correspon amb el dels Parlamentaris regionals espanyols definit per Coller (2008). En tercer lloc es discuteix si els Governos d'esquerra-centre esquerra estan formats per un percentatge més alt de dones que els a la resta com passa a les elits Parlamentaries (CFM 2008a i 2008b). L'últim grup d'hipòtesis tracta la influència de pertànyer a un partit d'àmbit no estatal (PANE) o no sobre les característiques socials (edat, gènere, origen, professió i educació) dels membres de les elits Governamentals catalanes.

Tot seguit es descriuen les Fonts de les dades i les tècniques utilitzades per tractar-les fent èmfasis a la qualitat, validesa i confiança de les mateixes per continuar amb la presentació dels resultats obtinguts, on s'inclou també una descripció de l'origen de la carrera prèvia dels membres del Govern, el contrast i la discussió de les hipòtesis plantejades i acabar el present Treball amb les conclusions, l'agenda de recerca i les referències bibliogràfiques.

2) Antecedents

En aquest punt es veu la principal contribució del present Treball: omplir un buit en la literatura donat que no hi ha estudis sobre les elits polítiques regionals al nivell dels Governos. En el present Treball es repassen els estudis sobre les elits Parlamentàries regionals espanyoles d'on s'extreuen les principals hipòtesis del present Treball, s'esmenten diferents estudis d'abast més ampli i es fa referència a estudis sobre els Diputats al Parlament de Catalunya i sobre els Governos de Jordi Pujol connexos al tema aquí treballat i d'interès per ampliar el mateix. Es dóna aquí una visió general de l'Estat de l'art sobre el camp d'investigació, les elits polítiques, i s'acota a l'àmbit de Catalunya. Per això és mostren les principals teories sobre les elits polítiques i sobre els estudis relacionats a Catalunya i la resta de l'Estat espanyol tot marcant el camí de la resta del Treball.

La composició de les elits és un bon indicador sobre les teories de la participació que poden explicar el rol dels ciutadans en les nostres societats, seguint a Botella (1990) la hipòtesis fonamental de la teoria elitista és la de la forta homogeneïtat interna de l'elit política per damunt de les fronteres polítiques i ideològiques. D'aquí el present Treball en treu les primeres possibilitats de recerca, preguntar-se si com diu l'autor hi segueix havent una forta homogeneïtat interna de les elits com a conseqüència de la teoria elitista o si aquesta no és confirma, al llarg del present treball es demostrarà la primera opció. En un estudi primerenc i per fixar una possible agenda de recerca, com el mateix autor indica, Botella (1990) realitza un estudi de les elits polítiques de la Catalunya democràtica centrant-se en els diferents Diputats i Diputades al Parlament, les conclusions principals del qual són que en els anys previs (des de l'adveniment de la democràcia fins al 1990, les 3 primeres legislatures) hi ha una forta homogeneïtat en les elits, destacant ser un grup preponderantment masculí, en l'edat mostra que els partits de l'esquerra parlamentària són nascuts entre el 1940 i el 1955 i entre el grup principal de la dreta, CDC, el 1930 o poc abans. També dominen els nascuts a Catalunya en tots els grups, en canvi en el nivell d'estudis i la professió s'observen diferències, mentre en els partits d'esquerra el grup predominant són membres sense formació, amb estudis primaris o nivell universitari en els grups del centre i la dreta tenen preponderància els membres amb nivells intermedis (batxiller,...). D'altra banda els grups d'esquerra es nodreixen d'assalariats (manuals, funcionaris de nivell mitjà i tècnics), mentre que els alts professionals, directius, empleats i petits i mitjans empresaris són el nucli fonamental del centre i la dreta. L'article de Botella (1990) també estudia els ajuntaments, analitzant la continuïtat, o no, amb el període anterior, tema que queda fora de l'interès d'aquest Treball.

Un estudi d'ample abast descriptiu sobre els membres del Govern de la Generalitat de Catalunya és Matas (2011), l'autor fa una descripció exhaustiva dels Consellers de la Generalitat en els governs de Jordi Pujol de 1980 a 2003 a través d'enquestes personals. Així ens diu que en els governs de Jordi Pujol només un 7% van ser Conselleres, l'edat mitjana d'accés a la Conselleria és de 47 anys i mig, que un 91% són nascuts a Catalunya, un 7% a la resta de l'Estat i un 2% a l'estranger, dels nascuts a Catalunya un 51% ho són a Barcelona Ciutat, 13% a Barcelona, 11% Girona, 13% Lleida i 11% Tarragona. La seva formació és molt elevada, 91% Llicenciats i 9% Diplomats, un 31% són Llicenciats en Dret, 22% en Ciències Econòmiques, 17% Enginyers, 7% medicina i 23% en altres (Matas 2011: 51-63). Pel que fa al perfil professional (Matas 2011: 64-73), un 28% eren professional liberals, 24% als càrrecs en empreses, 21% Ensenyants, 9% càrrecs públics electes, 7% empresaris i 12% altres), pel que fa a la Filiació política (Matas 2011: 75) el 88% estava afiliat a algun partit i el 12% no). Un altre treball molt interessant, en aquest cas per una visió de conjunt sobre la història de la Generalitat de Catalunya i els seus Presidents és Soler i Sabaté (Dir.) (2003) en tres volums. Aquest treball, i sobretot les dades en brut amb que s'ha elaborat el mateix, constitueixen una important font per ampliar l'abast temporal del present Treball. Del mateix podríem fer-nos altres preguntes amb les corresponents hipòtesis sobre l'evolució del perfil dels membres del Govern amb Pujol i després però s'ha considerat aquí que les hipòtesis plantejades i contrastades són de més interès i que incloure-hi les que es poden derivar de Matas (2011) escapa de l'objectiu del present Treball.

Altres estudis i articles centrats en els Diputats al Parlament de Catalunya de diferents Legislatures són Argelaguet (1999) sobre els Diputats del Parlament de Catalunya entre el 1988 i el 1995, de Calvet (1999) sobre els Diputats de la cinquena legislatura, de Pitarch i Subirats (1980 i 1982) sobre els Diputats del Parlament de Catalunya en la primera Legislatura. Destacar que són una font potencialment important per ampliar l'abast temporal d'aquest treball. Calvet (1999) arriba a la conclusió que els Diputats i Diputades de la cinquena legislatura no són una representació fidedigna de l'estructura social i els situa en l'estructura social d'aquesta, destaca que la presència de dones és d'un 16%, l'edat mitjana de 48 anys essent el grup més nombrós d'entre 40 i 59 anys on s'ubiquen dues tercers part del membres de la cambra; la formació universitària del 84% dels membres de cambra i la ubicació dels Diputats i Diputades clarament a l'esquerra i en el catalanisme. El present Treball també es pregunta quin és el perfil social dels membres del Govern de la Generalitat, descriu aquest perfil i

demostra que els Governos estudiats estan lluny d'un model de representació microcòsmic o d'independència de les elits polítiques.

Per estudis d'abast més ampli, concretament sobre la professionalització de les elits i la convergència de les diferents a nivell europeu, es pot veure Best&Edinger (2005). Els estudis sobre l'elit política a Catalunya i, en general, sobre les elits polítiques regionals Espanyoles són pocs i es centren en l'estudi dels parlamentaris autonòmics. La literatura existent no ens ofereix cap aproximació a la composició dels diferents governs amb la molt notable excepció de Matas (2011) que analitza els perfils dels Governos de Jordi Pujol de 1980 a 2003, aquest treball, com ja s'ha dit, vol ser una primera aproximació a tancar aquest buit. Així sobre el tema concret que ens ocupa, i com fa notar Coller (2008: 136), després de més de 25 anys d'Estat de les autonomies no sabem gairebé res dels nostres polítics autonòmics. En aquest mateix article l'autor intenta respondre una sèrie de preguntes sobre les elits autonòmiques centrant-se en el cas dels diputats autonòmics i deixant de banda la resta de l'elit (membres dels Governos regionals i líders de partits no diputats), en les elits descartades per l'autor en aquest article s'hi troba la llavor del present treball: ampliar l'àmbit d'estudi en el camp de les elits regionals tot comprovant si les elits Governamentals catalanes comparteixen característiques amb les elits parlamentaries regionals espanyoles que, com s'explica més endavant, constitueix el primer grup d'hipòtesis. En aquest treball, Coller (2008), analitza el biaix social de les elits polítiques centrant-se en el cas de l'Espanya de les autonomies i concretament en els Parlamentaris dels diferents Parlaments autonòmics entre 1980 i 2005 a partir de l'Índex de Desproporció Social. En el seu article arriba a conclusions complementàries dels treballs de CFM, veure més avall, destacant que el nacionalisme català (CiU i ERC) ha constituït un fre a la incorporació de la dona al Parlament (Coller 2008: 139). Coller indica que hi ha una aproximació relativa al model de representació microcòsmica referent a la incorporació de la dona a les elits Parlamentàries (Coller 2008: 149) si bé partien de nivells de representació molt baixos. Pel que fa al nivell educatiu és a on s'observa amb major claredat els efectes del model d'aglutinació, així com l'origen professional amb els empleats subrepresentats i els propietaris i directius suprarepresentats. El grup social que experimenta un creixement més gran és el dels educadors (Coller 2008: 151-152). Com s'ha dit el primer grup d'hipòtesis veu d'aquest treball. Es demostra en el present Treball que el perfil social dels membres dels Governos de Catalunya estudiats no són substancialment diferents del dels Parlamentaris regionals espanyols descrits per Coller, la contrastació de la hipòtesi 6 demostra que els uns i els altres són homes nascuts a la regió i altament educats però mentre els segons són més joves i de professió educadors o professionals del dret els primers són de més edat i economistes.

Coller, Ferreira Do Valle i Meissner (2008a, 2008b), CFM en endavant, analitzen les elits polítiques regionals espanyoles, concretament els Parlamentaris dels Parlaments regionals entre 1980 i 2005 i arriben a conclusions semblants a les vistes fins aquí. CFM destaquen que contràriament a l'heterogeneïtat de la població les similituds socials de l'elit política es deuen al reclutament privilegiat d'unes classes socials en detriment d'unes altres (CFM 2008a: 140, CFM 2008b: 23). CFM arriben a la conclusió que ser un home jove, amb una bona educació i treballar d'educador o en el sistema legal és la via més freqüent per formar part de l'elit política regional espanyola (CFM 2008a: 138, CFM 2008b: 23). En general, CFM diuen que els partits d'esquerres incorporen les dones de manera més forta que els partits de dretes (CFM 2008a: 139) i que la ideologia nacionalista juga un paper a favor de la desproporció de dones de Catalunya però no ho fa en el cas del País Basc (CFM 2008a: 139). Aquesta hipòtesi també ens interessa contrastar-la, ens preguntarem i demostrarem que en els Governos d'Esquerra-centre Esquerra hi ha més percentatge de dones però amb alguns matisos. Un altre autor que arriba a conclusions similars respecte el gènere dels Parlamentaris és Verge (2011). Fa un anàlisi de la influència de les quotes de gènere dels partits polítics catalans en la composició dels Parlamentaris i Parlamentàries de 1980 a 2011, arribant a la conclusió que les dones no tenen un perfil ni educatiu, ni d'edat substancialment diferents dels homes. Constata les diferències entre la dreta i l'esquerra ja comentades: més presència de dones en els partits d'esquerra, amb l'excepció d'ERC abans del 2003.

També ens interessa saber quin és l'origen dels membres del Govern estudiats, veurem que són majoritàriament nascuts a Catalunya com ens indicaven CFM, els no nadius (nascuts fora de la comunitat autònoma) representen una part menor de les elits Parlamentàries que de la societat en general, aquest fenomen és especialment fort a Catalunya, almenys fins el 2005 (CFM 2008a: 139). Segons CFM la regió (Autonomia) es vista pels polítics com una àrea per l'adquisició d'experiència política abans de fer el salt a la política estatal (CFM 2008a: 139) com infereixen de la menor edat d'aquests. El present treball desmenteix en part aquesta conclusió pel que fa als Governos estudiats, ja que la mitjana d'edat està per sobre de la mitjana. Destaquen, també, una professionalització de l'elit política que no es contrasta aquí per manca de dades.

L'últim grup d'hipòtesis que tracta aquest treball veu de Coller i Santana (2009), els autors analitzen els Parlamentaris dels partits d'àmbit no estatal (PANE) i els comparen amb els dels parlamentaris d'àmbit estatal. Arriben a la conclusió que les elits dels PANE són especialment

homogènies (Coller i Santana 2009: 43), més que les dels partits d'àmbits estatals, els autors parlen d'homofília. Les elits Parlamentàries dels PANE comparats amb els dels partits estatals incorporen menys dones, menys immigrants interns, diputats de més edat, amb credencials educatives similars, menys educadors i professors i més empresaris i directius amb nivells similars de professionals del dret (Coller i Santana 2009: 47). En el present Treball es veu que la majoria d'aquestes conclusions es poden traslladar als Governos aquí estudiats, els membres del Govern s'agrupen en funció de l'àmbit d'actuació del partit amb que estan vinculats i es demostra que els membres del Govern vinculats a PANE no són de més edat, ans el contrari, a diferència de les conclusions de Coller i Santana (2009) pels Parlamentaris dels PANE, però a l'igual que aquests si que els PANE incorporen a menys dones, menys immigrants interiors, menys ensenyants i tenen credencials educatives semblants als membres vinculats a no-PANE, manquen dades per contrastar les diferències entre empresaris, treballadors i directius d'ambdós grups.

3) Terminologia

En aquest punt es vol deixar clar quines són les decisions preses en quan a vocabulari per evitar interpretacions errònies, així es defineixen els diferents actors a que es fa referència al llarg d'aquest Treball i que podrien donar lloc a altres interpretacions. Tot seguit es defineixen les teories substantives de que veu aquest Treball i que s'inclouen aquí per fer més àgil els antecedents previs i no sobrecarregar-los d'informació:

Actors

-Electors i nomenaments: Tot i que el sistema electoral català preveu l'elecció de Parlamentaris que escullen un President de la Generalitat i aquest nomena els diferents Consellers, en l'àmbit d'aquest Treball es considerarà que els ciutadans amb dret a vot són electors, encara que de forma indirecta del Govern, i així s'hi farà referència. També es farà referència a membres vinculats als diferents partits tot i que qui els nomena de forma efectiva sigui el President.

-Consellers: Els Consellers i Conselleres nomenats en el Decret corresponent publicat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC). S'ha d'entendre que en el present Treball quan es fa referència als Consellers s'hi inclou el/la Vicepresident/a quan correspongui.

-Membres del Govern: En l'àmbit d'aquest Treball per membres del Govern s'entén els Consellers i Conselleres descrits just a sobre a més del President del mateix. S'ha pres aquesta decisió donat que l'objectiu es estudiar tota la elit que representen els Governos, en el nivell més alt això inclou el President i els Consellers.

-Regions i autonomies: a efectes d'aquest Treball es consideren equivalents ambdós termes dins el marc estatal. Així parlarem de Parlamentaris regionals o autonòmics o de Governos regionals o autonòmics sense distinció. S'obvia així, de forma conscient, la diferència entre l'una i l'altra donat que definir aquesta no es l'objectiu del present Treball.

-Societat: En l'àmbit d'aquest Treball s'entén per societat el conjunt d'electors, és a dir, els majors d'edat amb dret a vot. Més avall en l'apartat de dades i tècniques es discuteix els problemes que això pot ocasionar.

Teories substantives

-Model d'aglutinació de les elits polítiques: segons aquest, existeix una correlació perfecta entre la posició d'una persona en l'estratificació política i la seva posició en la jerarquia social, així una casta socioeconòmicament privilegiada monopolitza el lideratge polític (Putnam 1976: 22 citat a Coller 2008: 142). Aquest model genera una classe política homogènia amb característiques socials poc freqüents en la societat.

-Llei de desproporció creixent (LDSC): segons aquesta l'homogeneïtat de les elits respecte de característiques poc freqüents en la societat s'accentua al augmentar la rellevància de la institució política (Putnam 1976: 33 citat a Coller 2008: 145).

-Model d'independència de les elits polítiques: segons aquest la correlació entre la posició social i la política és irrellevant (Putnam 1976: 21 citat a Coller 2008: 143). Així l'elit reproduiria en certa manera les línies de divisió o *clevages* de la societat convertint-se en un grup heterogeni a imatge de la societat que representen. Juntament amb el model d'aglutinació s'han d'entendre com els extrems d'una escala.

-La teoria elitista: segons aquesta es ideal que unes elits participin en política com a pas més en la professionalització de la mateixa, com en qualsevol altre professió només els professionals s'hi han de dedicar. La societat en general s'ha de limitar a participar en la política només durant els processos electorals segons aquesta teoria. Així aquesta elit dirigent es caracteritzarà per una forta homogeneïtat interna de l'elit política per damunt de les fronteres polítiques i ideològiques.

-La teoria participativa, en canvi, diu que tots els ciutadans han de participar de manera semblant en la vida política, llavors la composició de les elits ha de ser "semblant" a la de la pròpia societat o en el cas dels governs semblant al de l'electorat del partit que dona suport al mateix. Per una explicació tant d'aquesta teoria com de l'elitista de forma clara i concisa es pot consultar Anduiza i Bosch (2009) i per una descripció acurada de la teoria elitista i de la teoria participativa a Shumpeter (1994) i a Paterman (1970), respectivament.

4) Hipòtesis centrals

En aquest punt s'expliquen les principals hipòtesis que aquest Treball intenta respondre tenint en compte la recerca relacionada prèvia vista en el punt 4 d'aquest Treball.

Primer ens preguntem si hi ha biaix social en les elits i, encara més, si tal i com indica Coller (2008: 145) seguint a Putnam (1976: 33) es compleix la *Llei de desproporció creixent*. Així, s'estudia un esglaó de l'elit superior a l'estudiat prèviament analitzant els Governos en comparació amb la societat i amb el nivell inferior de l'elit, el Parlament del moment. D'aquí sorgeix un primer grup d'hipòtesis:

-H1: Hi ha un biaix social més accentuat dels Governos de la Generalitat (1999-2010) respecte del gènere que en els Parlaments del moment.

-H2: Hi ha un biaix social més accentuat dels Governos de la Generalitat (1999-2010) respecte de l'origen que en els Parlaments del moment.

-H3: Hi ha un biaix social més accentuat dels Governos de la Generalitat (1999-2010) respecte de l'edat que en els Parlaments del moment.

-H4: Hi ha un biaix social més accentuat dels Governos de la Generalitat (1999-2010) respecte de la professió que en els Parlaments del moment.

-H5: Hi ha un biaix social més accentuat dels Governos de la Generalitat (1999-2010) respecte del nivell d'estudis que en els Parlaments del moment.

-Hipòtesi alternativa: no hi ha biaix o no es compleix la llei de desproporció social creixent en alguna de les característiques socials estudiades.

El mateix Coler (2008) indica que els membres dels Parlaments regionals espanyols són homes joves, nascuts a la regió, altament educats i de professió educadors o professionals del dret, la següent hipòtesi vol respondre si aquest perfil es manté en els casos aquí estudiats. Fer explícit també que la diferència temporal, geogràfica i funcional de la comparació fa que no es pugui donar una resposta satisfactòria al perquè de les diferències observades, no obstant s'ha considerat important incloure aquesta comparació donat que les similituds que es mostren són més que les diferències.

H6: El perfil social dels membres del Govern de la Generalitat (1999-2010) és el mateix que els dels Parlamentaris regionals espanyols (1980-2005)

Hipòtesi alternativa: El perfil dels membres del Govern de la Generalitat (1999-2010) és diferent que els dels Parlamentaris regionals espanyols (1980-2005).

D'acord amb CFM (2008a i 2008b) i també amb Verge (2011) s'ha vist que hi ha certes diferències entre els partits de dretes i d'esquerres, s'analitzarà si en el cas dels Governos de la Generalitat aquestes diferències es mantenen o no en funció del partit polític al que està vinculat el Governant en qüestió.

-H7: Els Governos d'esquerres-centre esquerra estan formats per més percentatge de dones que la mitjana de la totalitat de Governos.

-Hipòtesi alternativa: En els Governos d'esquerres-centre esquerra no hi ha més percentatge de dones que d'homes.

Seguint a Coller i Santana (2009) veiem que les elits Parlamentàries dels partits d'àmbit no estatal (PANE) tenen unes característiques diferents dels partits estatals, el cas dels Governos és diferent al dels Parlament ja que en el segon cas tots els partits amb representació tenen subjectes susceptibles d'ésser analitzats en totes les Legislatures mentre que en el cas dels Governos només els partits que donen suport al mateix podran tenir casos analitzables. Per això s'ha cregut d'interès contrastar si aquestes diferències es mantenen en el cas aquí estudiat:

-H8: Els membres del Govern vinculats a PANE són de més edat que els vinculats a partits d'àmbit estatal.

-H9: Els membres del Govern vinculats a PANE incorporen a menys dones que els vinculats a partits d'àmbit estatal.

-H10: Els membres del Govern vinculats a PANE incorporen a menys immigrants interiors que els vinculats a partits d'àmbit estatal.

-H11: Els membres del Govern vinculats a PANE incorporen menys ensenyants i treballadors i més empresaris i directius que els vinculats a partits d'àmbit estatal.

-Hipòtesi alternativa: Els membres vinculats a PANE no tenen unes característiques substancialment diferents dels Membres vinculats a partits d'àmbit estatal (no-PANE).

-H12: Els membres del Govern vinculats a PANE tenen credencials educatives semblants als Membres vinculats a partits d'àmbit estatal.

Hipòtesi alternativa: Els membres del Govern vinculats a PANE tenen credencials educatives diferents que els vinculats a no-PANE.

Per últim es realitzarà un anàlisi del lloc on han desenvolupat la seva carrera els diferents membres del Govern amb anterioritat a la seva presa de posició com a membres d'aquest, cosa que la literatura prèvia estudiada no ho tracta. Primer es descriuen les troballes realitzades. Després s'analitza una única hipòtesis que deriva de la suposada macrocefàlia de Barcelona en l'àmbit polític català derivat de la seva capitalitat:

H13: Els membres amb carrera prèvia desenvolupada a Barcelona estan suprarepresentats en els Governos de la Generalitat (1999-2010) respecte de la població que viu en aquesta ciutat.

Hipòtesi alternativa: Els membres amb carrera prèvia desenvolupada a Barcelona no estan suprarepresentats en els Governos de la Generalitat (1999-2010) respecte de la població que viu en aquesta ciutat.

5) Dades i tècniques

La pregunta de recerca i les hipòtesis del Treball es respondran a partir de l'anàlisi estadístic de dades corresponents als Governos de la Generalitat de Catalunya (1999-2003-2006-2010), la comparació entre aquestes dades, les dades de la societat catalana i les dades dels Parlaments corresponents, segons el cas, permetran contrastar les diferents hipòtesis. En aquest punt del Treball s'explica les fonts de dades que es faran servir, els casos escollits per estudiar, la operacionalització de les diferents variables, la rellevància d'aquestes dades, els problemes de validesa de les dades, i s'acaba amb els procediments i tècniques per analitzar les dades i comprovar les diferents hipòtesis tot explicat en funció del nivell analitzat. En primer lloc es focalitza sobre l'univers d'estudi d'aquest treball: els membres dels diferents Governos, sens dubte el més extens i el que conté les dades més treballades al ser la principal aportació d'aquest Treball a l'àmbit objecte d'estudi. A continuació s'analitzen els diferents aspectes referents als Parlaments corresponents i per acabar es tracta la població de Catalunya.

Dades i tècniques sobre els membres del Govern

Les fonts de les dades que es faran servir respecte dels membres del Govern

Com ja s'ha dit la pregunta de recerca es resoldrà a partir de l'anàlisi estadístic i la comparació de diferents dades obtingudes de fonts diverses, sobre la composició dels diferents Governos de la Generalitat la font de dades preeminent serà el DOGC, els diferents números del Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC) que s'obtenen directament de la font primària a través de la pàgina web <http://www20.gencat.cat/portal/site/portaldogc>, són dades d'accés públic i gratuït que permeten la completa contrastació d'aquest Treball en aquest punt. D'altra banda a Soler i Sabaté (Dir.) (2003) hi ha la cronografia de tots els Consellers de Jordi Pujol (1980-2003) que no s'ha utilitzat en el present Treball però que pot ser molt interessant per futures ampliacions temporals del mateix com també ho és Varis (2009) sobre l'obra dels Governos de Jordi Pujol.

Les característiques socioeconòmiques dels membres dels diferents Governos de la Generalitat s'han obtingut d'una diversitat de fonts per superar els problemes de fiabilitat que provoca no disposar d'una font oficial que proporcioni la totalitat d'aquestes dades com s'explica a sota. Les principals fonts utilitzades en aquest cas, també de domini públic i accés gratuït són la pàgina web de la Generalitat de Catalunya (www.gencat.cat) que a través del Departament de Presidència ofereix dades dels membres del Govern actual. La pàgina web del Parlament de Catalunya (www.parlament.cat) que ofereix informació sobre la filiació política dels Diputats de les dues últimes Legislatures, les pàgines web dels diferents partits polítics ofereixen

informació diversa sobre els membres del Govern afiliats a aquests partits. Per últim però de més importància s'utilitzen fonts de premsa diària dels dies del voltant del nomenament dels diferents Governos on apareix un perfil detallat dels seus membres, especialment l'hemeroteca de la Vanguardia, disponible a www.lavanguardia.com/hemeroteca/index.html d'accés lliure i gratuït que per tant també fan aquest Treball fiable i replicable, donat que qualsevol investigador té al seu les dades per replicar-lo.

Totes les fonts es resumeixen en la Taula 2, on es discrimina per data de constitució del Govern i per l'origen oficial o no de les dades. S'ha de fer notar que alguns dels membres del Govern han repetit en més d'un Govern, en aquest cas s'ha utilitzat la font que s'ha considerat més fiable, les oficials sobre les no oficials i les més actuals sobre les més antigues, donat que les dades analitzades són molt bàsiques (any de naixement, gènere, estudis, professió,...) no presenten variabilitat en funció de la font. Amb l'excepció obvia de l'edat que variarà en cada Govern per un mateix subjecte, cosa que ja s'ha tingut en compte, i de les consideracions que es fan més endavant respecte del lloc de carrera prèvia. La rellevància de l'origen de les dades s'analitza més avall en l'apartat dedicat a la fiabilitat de les dades.

Els casos escollits per estudiar

L'objectiu d'aquest Treball es comprovar si hi ha biaix social (i fins a quin punt) en les elits polítiques catalanes, quin perfil tenen els membres dels Governos estudiats i quines característiques els diferencien en funció del partit vinculat. Els estudis previs es centren en el cas dels Parlamentaris com a membres d'aquestes elits i deixen els líders dels partits polítics i els membres del Govern de banda (Coller 2008:139). Aquest buit en el coneixement científic és el motiu pel qual el present Treball es centra en els membres dels Governos.

Seria ideal disposar de dades de tots els membres de tots els Governos autonòmics de l'Estat espanyol, i potser ampliar-ho a nivells inferiors d'aquests Governos, per fer aquest estudi més robust, però això està fora de l'abast d'un Treball Final de Màster a enllestir en quatre mesos, no obstant queda com una possible via a explorar per treballs posteriors. Així, es reconeix que l'univers objecte d'estudi d'aquest Treball serien tots els Governos Autonòmics de l'Estat, aquest univers es pot dividir en diferents subconjunts segons diferents criteris, un criteri seria el de la territorialitat, així es tindria que els Governos de la Generalitat de Catalunya representen un d'aquests subconjunts, en el qual es centra aquest treball.

La mostra escollida en que es centra aquest treball, donada la necessitat d'acotar-la i entenent que es una primera aproximació, són els Governos de la Generalitat de Catalunya d'inici de les Legislatures VI, VII, VIII i IX en base a 4 arguments. (1) Com ja s'ha dit el temps disponible ha fet escollir pocs Governos de que es pugui extreure conclusions interessants. (2) Aquest Treball ha

de servir per realitzar un primer test sobre el procés d'anàlisi de dades i marcar el camí per estudis posteriors o, ans el contrari, mostrar que aquesta via d'investigació no aporta resultats destacables, cosa que amb l'estudi d'aquests quatre Governos és possible d'albirar abastament.

(3) Aquests quatre Governos ens permeten fer una primera aproximació a gairebé la totalitat de les hipòtesis que volem contrastar ja que hi ha disponibles dades semielaborades d'altres autors sobre alguns dels Parlaments d'inici de Legislatura, tenir en compte totes les variacions del Parlament i del Govern al bell mig de cada una de les Legislatures per fer les comparacions pertinents requeriria un temps del que no es disposa i tot apunta que no aportaria resultats significativament diferents ja que aquestes modificacions són de poca magnitud amb excepció de la del final de la VII Legislatura, en qualsevol cas no és l'objecte d'estudi d'aquest treball.

D'aquests quatre Governos n'hi ha dos de centre esquerra i dos de centre dreta amb partits Polítics en tot l'eix esquerra-dreta, el mateix es pot dir de l'àmbit estatal o no estatal, això es la classificació com a PANE o no (l'objectiu d'aquest estudi no és classificar els partits en els eixos esmentats i per tant s'utilitzaran classificacions comunament acceptades sobre la ubicació dels partits catalans).

(i 4) A nivell vertical no s'amplia aquest estudi a membres de capes inferiors del Govern per tres motius, primerament per raons de temps, ja esmentades, en segon lloc per la dificultat d'obtenció de les dades, i en tercer i últim lloc perquè un dels objectius d'aquest Treball es comprovar si es compleix la Llei de Desproporció Social Creixent, per fer-ho es necessita analitzar els membres de l'elit clarament superiors al nivell Parlamentari. Així, ningú pot posar en dubte que el President i els Consellers pertanyen a un nivell clarament superior al Parlament en la composició de l'elit, això fóra més discutible si s'hi inclogués nivells inferiors de Govern com les Secretaries Generals, les Direccions Generals o encara més amb les Subdireccions Generals, no obstant això un estudi dels diferents Governos que inclogués els esmentats nivells també fóra interessant en l'àmbit de l'estudi de les elits polítiques.

Totes aquestes consideracions es sintetitzen a la Taula 1 juntament amb les hipòtesis que contrasten.

Taula 1: Característiques dels Governos estudiats i hipòtesis contrastades.

Constitució del Govern / característiques	29 de novembre de 1999	20 de desembre de 2003	28 de novembre de 2006	27 de desembre de 2010	Hipòtesis a contrastar
Dades Parlamentaris, societat i Govern	Si	Si	Si/No	Si/No	H1, H2, H3, H4, H5 i H6
Posició ideològica	Dreta-centre dreta	Esquerra-centre esquerra	Esquerra-centre esquerra	Dreta-centre dreta	H7
Àmbit d'actuació dels partits del Govern	PANE	PANE i No PANE	PANE i No PANE	PANE	H8, H9; H10 H11 i H12
Origen de la carrera prèvia	% Barcelona ciutat	% Barcelona ciutat	% Barcelona ciutat	% Barcelona ciutat	H13

Font: Elaboració pròpia

Aquest Treball no entra a discutir si la mostra es representativa per la totalitat dels Governos de la Generalitat de Catalunya donat el seu biaix temporal ni si ho és pel conjunt de Governos autonòmics donat el seu biaix territorial, si no tot el contrari: emplaça al lector interessat a demostrar o contestar aquesta representativitat fent aquest estudi extensiu a altres períodes i/o territoris i/o nivells de Govern.

Així els casos escollits seran els membres dels Governos de la Generalitat de Catalunya d'inici de Legislatura (VI, VII, VIII i IX) que en funció de la hipòtesis que es vulgui contrastar seran agrupats per Govern, Partit Polític d'afiliació, posició ideològica, àmbit d'actuació del Partit vinculat,...

La operacionalització de les variables sobre el Govern

La operacionalització de les variables estudiades sobre els membres del Govern no s'ha realitzat a l'atzar, són aquestes per ser les dades sobre el perfil social més bàsiques i per l'ànim d'aquest Treball d'establir comparacions amb treballs previs d'altres autors (Coller 2008, CFM 2008a i 2008b o Coller i Santana 2009). Aquestes són l'edat, el gènere, si són immigrants interiors o no, el partit al que estan vinculats, el nivell d'estudis, la professió i el lloc d'origen. A més s'ha decidit incloure el lloc on els diferents membres han realitzat la seva carrera prèvia com a part exploratòria i bàsicament descriptiva del Treball.

Pel que fa l'edat es tindrà en compte l'edat en el moment de nomenament del Govern en qüestió, així si un membre ho ha estat diverses vegades es tindrà en compte l'edat d'accés a cada un dels Governos, així una mateixa persona serà considerada un cas diferent per cada Govern en que hagi pres part. Això es fa així per facilitar la comparació entre els diferents Governos i amb els Parlaments del moment. Les comparacions que es realitzaran seran amb les edats mitjanes dels membres d'un determinat Govern amb un altre Govern, amb el Parlament que del moment o amb la societat catalana.

Sobre el gènere es poden fer consideracions anàlogues a l'edat. Ambdues són, sens dubte, les variables més fàcils d'operacionalitzar i que menys interpretació al respecte permeten com més avall s'explica en l'apartat corresponent a la fiabilitat de les dades. En aquest cas és calcula el percentatge de dones que formen part de cada Govern per establir les comparacions pertinents.

La variable sobre l'origen del membre (immigrants interiors o no) es defineix homogèniament amb els Estudis previs sobre elits amb que es fan comparacions per raons de coherència. Es considera immigrant interior el nascut fora de Catalunya i a la resta de l'Estat, no hi ha cap cas de nascut a fora de l'Estat i per tant no es necessari decidir si es crea una nova categoria o es

fa extensiva la d'immigrant, tot i això s'ha de tenir present aquesta eventualitat per futurs Treballs.

Per la variable nivell d'estudis s'ha decidit discriminar només en dos categories (universitaris i no universitaris), donat que és la divisió habitual en la literatura prèvia i que la totalitat de les dades disponibles no mostren suficient detall per crear més categories, sobretot pel que fa als universitaris però també als que no tenen aquest nivell d'estudis. Dit d'una altra manera: es generarien molts valors perduts, cosa preocupant en Governos d'una mitjana de 15 membres. En els pocs casos on els membres no tenen formació universitària no es fàcil saber quina formació tenen potser perquè els propis interessats volen que sigui una informació de segon terme. En el cas d'estudis avançats, ens aportaria informació més precisa que pot ser interessant estudiar en treballs posteriors.

Per professió s'ha operacionalitzat en tantes categories com professions ens donen les biografies publicades en els mitjans de comunicació en el moment del prescriptiu nomenament (veure epígraf sobre les fonts de dades) per després agrupar-ho en per àmbits econòmics com s'explica en els resultats (per exemple advocats i fiscals seran considerats professionals del dret o com a Ensenyants s'entén Mestres, Professors d'Institut i d'Universitat). D'altra banda només s'ha decidit mostrar els casos en que hi ha més de quatre membres en els quatre Governos que han exercit una determinada professió per raons de senzillesa en la presentació de les dades i de rellevància.

Referent a l'afiliació política, en un primer moment interessava analitzar el nombre d'"independents", entenent aquests com els membres del Govern no afiliats a cap partit, donat que aquests poden ser etiquetats com a casos atípics en l'univers estudiat per estar només presents en el Govern de 2010 s'utilitza la variable vinculació. Independentment de la seva afiliació es parla de vinculació amb els diferents partits per poder contrastar les hipòtesis en que l'eix ideològic o d'àmbit d'actuació és essencial (de la H6 a la H11). En aquest sentit es consideren els membres independents com casos pertanyents al Partit que els ha proposat com a membres del Govern en qüestió, aquesta informació s'extreu de les fonts esmentades anteriorment, concretament del seu perfil publicat a la premsa del moment. En els Governos estudiats els únics Consellers "independents" són, com s'ha dit, en el Govern actual, cosa que no ens permet fer comparacions i caldrà esperar al futur per veure si és una tendència que es consolida un "cas atípic", en la versió definitiva d'aquest Treball no s'inclou la variable afiliació sinó la de vinculació.

Per últim, pel que fa al lloc de la carrera prèvia (H13) s'intenta afinar més per poder establir conclusions sobre l'origen de determinats Consellers i la conselleria que ocupen, es realitza l'agrupació en 7 categories (Barcelona Ciutat, Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona, Resta de

l'Estat i Estranger) tenint en compte on han desenvolupat la carrera política i/o professional prèvia a l'accés a l'àmbit polític autonòmic català, en el cas d'un membre que alhora sigui Parlamentari es té en compte la circumscripció d'elecció, també es té en compte l'àmbit d'afiliació al respectiu Partit si és el cas, en aquest cas és considera que l'origen d'un membre es manté encara que sigui membre del Govern diverses vegades. Com aclariment serveixin dos exemples: Joaquim Nadal es considerat d'origen Gironí al ser ex-Alcalde d'aquesta tot i haver estat Parlamentari diverses vegades (algunes per Girona i una per Barcelona). Joan Puigcercós es considerat d'origen Barcelona Ciutat, tot i ser ex-Regidor de Ripoll (Girona) sempre ha estat Parlamentari per Barcelona i és afiliat a la secció d'ERC d'un districte de BCN. Es reconeix explícitament aquí que aquesta és una variable subjecte a interpretació en algun dels casos, quan així sigui s'indicarà en els resultats pertinents. En alguns casos dubtosos s'ha considerat un doble origen pel que fa als diferents membres.

La rellevància de les dades sobre el Govern: la qualitat

Les dades obtingudes són rellevants per contrastar les hipòtesis obtingudes tal i com s'indica en la Taula 1, també es fa notar que les variables són les utilitzades per la literatura prèvia, com ja s'ha dit, els casos escollits són rellevants com una primera aproximació a l'univers dels Governos autonòmics. Aquests casos hauran de ser ampliat i les variables (potser) redefinides i ampliadades en estudis posteriors com també s'ha fet notar amb anterioritat.

Així les variables analitzades per aquest Treball s'entén que són rellevants ja que són les utilitzades majoritàriament per la literatura prèvia sobre biaix de les elits polítiques aplicades a l'entorn regional espanyol (per exemple: Coller 2008).

Pel que fa a l'elecció dels membres del Govern com a objecte d'estudi ja s'ha comentat que és el nivell d'elit que permet contrastar la hipòtesi de la desproporció social creixent en l'àmbit de Catalunya al ser el màxim nivell de l'elit política catalana a més d'un àmbit d'estudi pràcticament verge.

Els problemes de validesa de les dades sobre el Govern i la seva replicabilitat: validesa i confiança

Sobre les del Govern es parteix de la base que sobre gènere, edat i lloc de naixement no hi ha interpretació possible per tant no hi ha problemes ni de validesa ni de confiança al respecte.

Sobre estudis i professió en els casos de membres que presentin més de dos valors en aquestes dades es tindran en compte en el càlcul tots valors corresponents, per exemple un Llicenciat en Dret i en Economia formarà part dels Professionals del Dret i també dels Economistes, o un Llicenciat en Dret que sigui Professor es tindrà en compte com a

Professional del Dret i com a Ensenyant. Tenir en compte el grau d'ensenyament superior aportaria més precisió al Treball però no es fa així pels motius descrits més amunt i per mimetisme amb els estudis precedents, tot i això s'assumeix les potencialitats d'aquesta opció de cara a futurs treballs.

Sobre l'afiliació política hi ha dificultats destacables al respecte, els polítics independents en el nivell de l'elit estudiat són pocs i les fonts de dades no permeten discriminar-ho amb claredat, així parlen que un membre forma part d'un partit fent fàcil la seva vinculació al mateix però en alguns casos les fonts no mostren de forma clara si es afiliat al mateix o no, per això no s'analitza aquest aspecte, les dades referents a la vinculació són fiables i replicables, així es dona per bo el que comenten els perfils biogràfics de la premsa del moment, els quatre Consellers "independents" del Govern de 2010 són atribuïts a CDC, tot i això com que en les agrupacions de casos que es fan CDC i UDC sempre pertanyen al mateix grup (centre dreta, PANE o Govern de 1999 o Govern de 2010 segons el cas) això no canvia els resultats. Potser un altre investigador els deixaria com a casos perduts a l'hora de vincular-los a un partit determinat, aquí no s'ha seguit aquest camí, es reconeix així la operacionalització d'aquesta variable incorpora un petit grau de subjectivitat.

La variable sobre el lloc on els diferents membres han realitzat la carrera prèvia és la que presenta més problemàtica referent a la confiança o replicabilitat, no és així pel que fa a la validesa. Com ja s'ha dit el lloc de carrera prèvia és una variable gairebé subjectiva, es podria traduir com el lloc on cada membre del Govern ha realitzat la seva carrera prèviament, en alguns casos potser altres investigadors arribarien a conclusions diferents sobre alguns d'aquests, però seria sobre una part petita dels mateixos, tot i això es necessari que altres investigadors realitzin estudis per confirma o rebutjar, però en tot cas complementar les conclusions respecte de l'origen.

Els procediments i tècniques per analitzar les dades i comprovar les diferents hipòtesis

Les principals tècniques utilitzades són la comparació d'estadístics descriptius bàsics i l'Índex de Desproporció Social calculats amb les agrupacions de Membres del Govern que correspongui segons el cas (Govern, eix ideològic o àmbit d'actuació)

Els anàlisis de dades es realitzen amb el programa de tractament estadístic de dades Minitab (versió 16), s'utilitza també programari lliure de full de càlcul. No es descriu aquí els càlculs d'estadística descriptiva que es realitzen per considerar que no és l'objectiu d'aquest treball, és remet el lector a qualsevol manual d'estadística descriptiva bàsica.

En els casos que correspongui calcular l'Índex de Desproporció Social (IDS) entre el Govern i l'electorat (i si s'escau entre el Govern i els Parlamentaris) es procedirà de manera anàloga a

com ho fa Coller (2008), aquestes dades també es presentaran en forma de taules de contingència. A partir d'aquestes taules es realitzarà el contrast i discussió de les hipòtesis plantejades per a tal d'arribar a les conclusions d'aquest treball.

L'Índex de Desproporció Social (IDS): S'utilitza per visualitzar la distància entre l'elit i la societat. Proporció d'individus en l'elit respecte de la proporció d'individus en l'electorat que comparteixen una determinada característica, per una descripció més acurada veure Coller (2008: 147), Norris&Lovenduski (1995: 96) i Ross (1944). El càlcul de l'IDS està detallat a Coller (2008) aquí simplement es fa notar que la fórmula de càlcul d'aquest Índex és :

$$\text{IDS} = \text{Proporció del Grup en la Elit} \div \text{Proporció del grup entre l'electorat}$$

En aquest Treball es calculen dos tipus d'IDS, el de la proporció de cada Grup en l'elit Governamental respecte del Grup en l'electorat i el de la proporció de cada Grup en l'elit Governamental respecte del Grup en l'elit "Immediatament inferior", aquesta és el Parlament a més de tenir en compte els calculats per altres autors del Parlament respecte de la població.

En l'apartat de resultats (epígraf següent) es procedeix de forma seqüencial, en un primer estadi es presenten els resultats obtinguts sobre els casos directament estudiats en forma de taules de contingència que continguin els percentatges de cada valor corresponents a cada variables en funció de les agrupacions diferenciades de cada govern. Aquestes agrupacions seran: per Govern, per eix ideològic i per àmbit d'actuació del partit vinculat amb els membres del Govern en qüestió. En els casos que correspongui es presenten les dades disponibles tant del Parlament com de la població per fer les comparacions pertinents.

Dades i tècniques sobre el Parlament

-Les fonts de les dades que es faran servir respecte dels Parlaments respectius

Les característiques socioeconòmiques dels membres del Parlament de Catalunya de les diferents Legislatures s'extreuen de dades ja elaborades sobre els mateixos per altres autors i es citen a mesura que s'utilitzen les dades, només com a introducció faig notar que són d'especial importància Coller (2008), CFM (2008a i 2008b) i Coller i Santana (2009).

Els casos escollits per estudiar

En el cas dels Parlaments més que una elecció és una imposició de les dades disponibles. Així, els casos escollits per analitzar són els disponibles a la literatura que permeten fer

comparacions amb les dades disponibles sobre el Govern. Tal i com s'ha dit però, no és un àmbit especialment prolífic a nivell català i espanyol, així que les dades d'altres autors utilitzades aquí són totes les que s'ha tingut accés del període estudiat i inclús per falta d'aquestes es fa referència a dades agregades del conjunt de Parlamentaris regionals espanyols entre 1980 i 2005.

-La operacionalització de les variables referents al Parlament

Sobre les característiques dels Parlaments corresponents a nivell temporal amb cada Govern analitzat, com ja s'ha dit, es fa notar que les dades sobre aquestes variables han sigut extretes de treballs previs i per tant ja estan semielaborades. El que s'ha fet es operacionalitzar les variables corresponents als membres del Govern de tal manera que permetin fer comparacions amb les dels Parlaments corresponents i/o les disponibles a la literatura.

Qualitat, validesa i confiança de les dades sobre el Parlament

La qualitat de les dades disponibles està fora de dubte donada la solvència dels autors de què procedeixen. Cal fer notar, però, que sobre les legislatures VIII i IX no es disposa de dades semielaborades al respecte i que l'obtenció de les mateixes, així com de les que manquen de les altres dues legislatures incrementaria l'interès d'aquest Treball, queda pendent per futurs estudis.

El mateix podríem dir de la seva validesa i confiança, donat que procedeixen d'autors solvents en l'àmbit de coneixement aquí estudiat, són vàlides i de confiança.

Dades i tècniques sobre la Societat catalana

-Les fonts de les dades que es faran servir respecte de la Societat i casos escollits per estudiar

Les característiques socioeconòmiques de la societat catalana han sigut obtingudes del Cens oficial de població del 2001 a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE) a través de la seva pàgina web (www.ine.es).

Els casos escollits es la societat catalana del moment més pròxim a cada Govern/Parlament. Donat que els Censos de població es realitzen amb periodicitat desenal, en tots els casos s'han utilitzat dades del cens de població de 2001.

-La operacionalització de les variables de la població

Sobre la societat de Catalunya del moment s'han utilitzat les dades del Cens de població de 2001 obtingudes a partir de la pàgina web de l'Institut Nacional de Estadística (INE, www.ine.es) que permetin fer una millor comparació amb les obtingudes dels Governos aquí

analitzats, més endavant a la presentació dels resultats s'insisteix en aquest punt i es detallen les decisions adoptades.

Avançar aquí que s'ha pres la mitjana d'edat i el percentatge de dones de la població més gran de 18 anys com a mitjana d'edat de la societat ja que representa el conjunt dels electors, el nivell de formació correspon als majors de 16 anys i la professió als ocupats de més de 16 anys que són les dades que facilita el cens que millor s'aproximen al Grup d'electors que són majors de 18 anys sense discriminar per nivell d'ocupació. Sobre el percentatge d'immigrants interiors s'ha considerat el total de la població com a aproximació al Grup d'electors al no disposar de dades desagregades per edats, el mateix es pot dir del lloc d'origen per comparar amb la carrera prèvia dels membres del Govern. Cal dir que també es disposen de dades sobre immigrants exteriors, com s'ha dit la comparació es amb els immigrants interiors, si es decidís prendre el criteri d'agrupar tots els immigrants els resultats serien semblants amb una subrepresentació d'aquests encara més accentuada.

Qualitat, validesa i confiança de les dades sobre la població

El principal problema que observa aquest Treball es que no es disposen de dades sobre l'electorat, per aquest motiu en molts dels casos s'utilitza la solució adoptada per la literatura sobre la matèria: utilitzar les dades disponibles sobre el conjunt de la societat que millor representin el que es vol analitzar. En alguns casos serà el percentatge de titulats de la societat en general quan els electors només són els majors de 18 anys amb dret a vot i el mateix es pot dir de totes les variables, és un problema que pot introduir cert biaix en l'anàlisi que es duu a terme però que és coherent amb la literatura precedent.

Les dades són de qualitat perquè abasten tots els aspectes que ens plantegem contrastar, són vàlides i de confiança ja que la fiabilitat de les dades estadístiques de l'INE està fora de dubte.

Taula 2: Fonts d'informació classificades en funció del seu origen, de la font i de cada un dels moments analitzats.

Data de constitució del Govern (DOGC)	29 de novembre de 1999		20 de desembre de 2003		28 de novembre de 2006		27 de desembre de 2010	
Font/Tipus de dades	Oficial	No Of.	Oficial	No Of.	Oficial	No Of.	Oficial	No Of.
Composició dels diferents governs	DOGC	Soler i Sabaté (Dir.)	DOGC	--	DOGC	--	DOGC	--
Característiques socials dels membres del Govern	--	La Vanguardia Partits Polítics	--	La Vanguardia Partits Polítics	--	La Vanguardia Partits Polítics	Departament presidència	La Vanguardia Partits Polítics
Característiques socials dels Diputats/des del Parlament	--	Coller; CFM; Coller i Santana	--	Coller; CFM; Coller i Santana	No s'han obtingut		No s'han obtingut	
Característiques socials de la societat catalana	Cens 2001	Coller; CFM; Coller i Santana	Cens 2001	Coller; CFM; Coller i Santana	Cens 2001	--	Cens 2001	--

Font: Elaboració pròpia.

6) Resultats

En aquest punt es presenten els resultats obtinguts amb les dades analitzades. Aquests resultats es presenten agrupats per grups d'hipòtesis segons la Taula

1. Primer de tot, però, es presenta un primer resum de les dades obtingudes a la Taula 3 com a guia per seguir la resta del Treball:

Taula 3: Resum dels resultats obtinguts. Dades totals i agrupades per Govern.

Legislatura-Govern	Població	Total casos		VI-1999			VII-2003			VIII-2006		IX-2010			
		Govern	IDSpg	Diputats	Govern	IDSpd	IDSpg	Diputats	Govern	IDSpd	IDSpg	Govern	IDSpg		
% Dones*	51,5	23,7	0,46	24	20	0,47	0,39	30	23,5	0,58	0,46	26,7	0,52	20	0,39
% Immigrants interiors*	26	6,8	0,26	7	0	0,27	0,00	10	11,8	0,38	0,45	13,3	0,51	0	0,00
Edat mitjana*	46,6	52,12	1,12	46,8	49,6	1,00	1,06	46,9	52,5	1,01	1,13	52,7	1,13	57,9	1,24
% Universitaris*	13,65	94,8	6,95	**	100	**	7,33	**	100	**	7,33	86,7	6,35	91,7	6,72
% Professionals Dret*	2,1	13,6	6,48	**	20	**	9,52	**	5,9	**	2,81	6,7	3,19	25	11,90
% Educadors*	4,3	28,8	6,70	**	13,3	**	3,09	**	41,2	**	9,58	33,3	7,74	25	5,81
% Metges*	0,8	18,6	23,25	**	26,7	**	33,38	**	17,6	**	22,00	20	25,00	8,3	10,38
% Enginyers*	1,6	16,9	10,56	**	20	**	12,50	**	17,6	**	11,00	13,3	8,31	16,7	10,44
% Economistes*	0,4	20,3	50,75	**	20	**	50,00	**	23,5	**	58,75	13,3	33,25	25	62,50
Número de casos*	--	59	--	135	15	--	--	135	17	--	--	15	--	12	--

Font: Elaboració pròpia. Les dades de la població s'han obtingut del Cens de 2001 a partir de l'INE i corresponen al majors de 18 anys. Les dels Diputats a partir de CFM 2008a, CFM 2008b i Verge 2011. Les dades del Govern, els percentatge i els Índex de Desproporció Social (IDS) són d'elaboració pròpia. Notes: IDSdp=%Diputats/%població; IDSgp=%Govern/%població. *El percentatge de dones i l'edat mitjana de la població estan calculats sobre la població major de 18 anys al Cens de 2001. El percentatge d'immigrants interiors està calculat sobre el total de la població. Tant el percentatge d'universitaris com els corresponents a les diferents professions de la població fan referència als majors de 16 anys. En tots els casos els professionals del dret inclouen advocats, fiscals i altres professionals del dret. Els educadors inclouen des de Mestres fins a Professors Universitari, ensenyants de tots els nivells. Els enginyers inclouen també els arquitectes i els diferents enginyers tècnics i els economistes inclouen tant aquests pròpiament com els professionals de l'Administració i Direcció d'Empreses. **Les dades semielaborades disponibles sobre la composició dels Parlaments no permeten calcular aquests IDS. El nombre de casos de cada Govern és el nombre de Consellers més el President, i el total de casos és la suma d'aquests. Només tenim un valor perdut pel que fa als membres del Govern i solament pel que fa al nivell d'estudis d'un determinat conseller. Com ja s'ha dit només es presenten les dades de professions amb més de quatre observacions en total.

Així per les 5 primeres hipòtesis relacionades amb el Biaix social els resultats obtinguts es sintetitzen a la Taula 4:

Taula 4: Dades bàsiques sobre la població de Catalunya, el Parlament i els diferents Governos.

Legislatura-Govern	Població	VI-1999				VII-2003			
		Diputats	IDSdp	Govern	IDSgp	Diputats	IDSpd	Govern	IDSpg
% Dones	51,5	24	0,47	20	0,39	30	0,58	23,5	0,46
% Immigrants interiors	26	7	0,27	0	0,00	10	0,38	11,8	0,45
Edat mitjana*	46,6	46,8	1,00	49,6	1,06	46,9	1,01	52,5	1,13

Font: Veure taula 3.

En aquest punt l'anàlisi no ens permet contrastar les Hipòtesis 4 i 5 al no disposar de dades semielaborades sobre els Diputats de cap de les Legislatures objecte d'estudi, aquestes dades estan disponibles en brut però no són l'objecte d'estudi d'aquest treball. Tot i això, i responent al títol d'aquest Treball es veu que hi ha biaix social en les elits polítiques governamentals catalanes tot seguint el model d'aglutinació, així, la Taula 3 mostra l'Índex de Desproporció Social del Govern respecte la població. Així es veu que les dones i els immigrants interiors estan subrepresentats, les persones de més edat que la mitjana i sobretot els universitaris suprepresentats. Pel que fa a la professió els professionals del Dret, els educadors, els enginyers, en més mesura els metges però sobretot els economistes (amb 50 vegades més de presència a l'elit que a la població, $IDS=50,75$) estan suprepresentats.

Pel que fa a les Hipòtesis 1, 2 i 3 si que podem contrastar-les de forma parcial pels Governos de 1999 i 2003.

Podem veure que el percentatge de dones (H1) en els dos Governos de la Taula 4 és inferior al dels Parlament del moment, així el percentatge d'homes és superior produint-se un biaix social més accentuat respecte al gènere en el Govern que en el Parlament. Així, en els dos casos de que disposem dades, podem afirmar que es compleix la llei de desproporció social creixent (LDSC) respecte del Gènere.

Pel que fa a l'origen, hipòtesi 2, no es pot arribar a resultats concloents ja que en el Govern de 1999 la presència d'immigrants interiors segueix la llei de desproporció social creixent (els immigrants interiors representen un 26% a la població de Catalunya, un 7% dels Diputats i cap membre del Govern), mentre que en el cas del 2003 no segueix la LDSC (26%, 10% i 11,8% respectivament). Només es pot indicar que, en el cas de l'origen, els immigrants interiors en el Govern estan molt per sota de la seva representació a la societat, tendència que es manté en el Govern de 2006 i s'accentua en el de 2010, així que concloem que hi ha biaix social respecte de l'origen però els resultats no són clars respecte al compliment de la LDSC.

Per acabar amb aquest grup d'hipòtesis, l'edat dels membres del Govern (H3), no s'arriba tampoc a resultats concloents ja que en aquest cas els Diputats semblen reproduir el model

d'independència ja que la mitjana d'edat dels membres de la societat i del Parlament eren pràcticament les mateixes tant el 1999 com el 2003 aproximant-se a un model de representació microcòsmica o d'independència de les elits polítiques. En el cas dels Governos això no és manté, la mitjana d'edat dels membres del Govern és 3 anys superior en el cas de 1999 i gairebé 6 en el cas de 2003. Aquest fenomen s'accentua en el Govern de 2010 amb una edat mitjana del Govern de 57,9 anys com es pot observar en la taula 3. Així els Governos analitzats presenten biaix social respecte de l'edat i no es pot assegurar res sobre la LDSC ja que els Parlaments de que es disposa dades no presenten biaix social sobre l'edat. S'ha de tenir en compte, també, que part d'aquest efecte pot ser degut a l'envelliment de la població ja que les dades són del cens de 2001.

Tot i no poder contrastar les hipòtesis 4 i 5 si que es poden descriure els resultats obtinguts respecte la professió i el nivell d'estudis dels membres del Govern, a tal fi es dediquen els següents paràgrafs tot contrastant la hipòtesi 6.

Com podem veure a la Taula 3 hi ha una sobre representació dels economistes, els metges i els enginyers i en menor mesura dels professionals del dret i dels educadors, això evidencia un perfil educatiu diferent de l'existent en el cas dels Parlaments regionals espanyols (Coller 2008: 139), això era ser homes, joves, nascuts a la regió, altament educats i de professió educadors o advocats. Els membres dels Governos de la Generalitat estudiats són homes en un 76% dels casos, més vells que la població amb una mitjana d'edat de 5,5 anys per sobre dels electors (majors de 18 anys), altament educats i economistes o potser metges.

Recordant la Hipòtesis 6 sobre el perfil dels membres dels Governos de la Generalitat respecte dels Parlamentaris regionals espanyols, podem dir que en part si i en part no com mostra la Taula 5.

Taula 5: Perfil social dels membres del Govern de la Generalitat de Catalunya davant del Parlamentaris regionals espanyols.

Característica	Perfil social dels Parlamentaris regionals	Perfil social membres Govern Generalitat de Catalunya	Coincidència
Gènere	Home	Home	Si
Origen	De la Regió	De la regió	Si
Edat	Jove	De més edat que la mitjana.	No
Formació	Sobreformat	Sobreformat	Si
Professió	Educador o advocat	Economista	No
Carrera	Segons Llei	52,5% respecte 23,71 població.	No procedeix

Font: Elaboració pròpia a partir de Coller (2008: 149) i dades pròpies.

Així podem dir que un membre del Govern de la Generalitat de Catalunya (1999-2010) és el d'un home gran nascut a Catalunya, sobre format, de professió economista i amb la carrera prèvia desenvolupada a Barcelona ciutat.

La hipòtesi 7 sobre gènere en funció de l'eix ideològic del partit de vinculació, s'han agrupat els diferents casos en funció del Partit que els ha proposat o partit vinculat en funció de la biografia del membre en qüestió en el moment de nomenament.

Taula 6: Perfil social dels membres del Govern en funció de la posició en l'eix ideològic del partit vinculat.

Característica/subjecte	Població	Govern	E-CE*	D-CD*
% Dones	51,5	23,7	25	22,2
% Immigrants interiors	26	6,8	12,5	0
Edat mitjana	46,6	52,12	52,6	51,5
% Universitaris	13,65	94,8	93,8	96,2
% Professionals Dret	2,1	13,6	6,3	22,2
% Educadors	4,3	28,8	37,5	18,5
% Metges	0,8	18,6	18,8	18,5
% Enginyers	1,6	16,9	15,6	18,5
% Economistes	0,4	20,3	18,8	22,2
Total Casos	--	59	32	27

Font: Veure taula 3. Nota: com s'ha dit més amunt la classificació en l'eix ideològic és la que habitualment s'accepta en el cas de Catalunya, així: esquerra-centre esquerra (E-CE) inclou els membres del Govern proposats per PSC, ERC i ICV i dreta-centre dreta inclou els membres proposats per CDC i UDC. Els casos d'independents en el període estudiat és limita a 4 consellers de l'actual govern de 2010, s'han pres com a membres proposats per D-CD.

Abans de contrastar la hipòtesi 7 es fa palès que els casos de polítics independents en el nivell de l'elit estudiat són pocs tot i que les fonts de dades no permeten discriminar-ho amb claredat. Així, les fonts consultades, parlen sobre un membre que forma part d'un partit fent fàcil la seva vinculació al mateix però massa vegades no mostren de forma clara si es afiliat al mateix o no, per això no s'analitza aquest aspecte. En el cas de la hipòtesi 7 (Els governs d'esquerra-centre esquerra tenen més percentatge de dones que els de dreta-centre dreta) que es plantejava no es pot rebutjar ja que s'observa menys percentatge de dones en els Governos de E-CE que en els de D-CD, tot hi això les diferències no semblen significatives, aquest lleuger percentatge superior de dones en els Governos d'Esquerra pot ser degut, també al fet que els PANE incorporen menys dones en les seves elits com es veu més endavant.

El mateix succeeix amb la resta de variables, no es pot concloure amb certesa si les diferències es deuen a la posició ideològica o a l'àmbit d'actuació del partit que proposa els membres del Govern, aquest Treball s'alinea, juntament amb Coller i Santana (2009), per la segona opció, així en els paràgrafs següents només es descriuen els resultats de la Taula 6.

Els governs d'esquerra incorporen un percentatge superior d'immigrants que els de dreta però ambdós molt per sota de la mitjana. Els membres de Governos de dreta són, de mitjana, un any més joves que els d'esquerra però 5 i 6 anys més grans que els electors, respectivament.

Pel que fa al nivell d'estudis tant en uns Governes com en els altres els membres estan sobreformats, i ho estan més en el cas dels Governes de dreta-centre dreta. Pel que fa a la professió si que s'observen més diferències, mentre els membres dels Governes d'esquerra o centre esquerra són educadors o economistes, els de dreta-centre dreta són amb gairebé la mateixa probabilitat economistes, professionals del dret, metges, educadors o enginyers.

Per fi, l'últim grup d'hipòtesis, relacionades amb la proposta d'un determinat membre per part d'un PANE o no és contrastaran a partir de la Taula 7.

Taula 7: Perfil social dels membres del Govern en funció de l'àmbit d'actuació del Partit vinculat a cada un dels membres. Quantitats en percentatge excepte l'edat en anys.

Característica/Cas	Població	Govern	PANE	No-PANE
% Dones	51,5	23,7	16,7	35,3
% Immigrants interiors	26	6,8	2,4	17,6
Edat mitjana*	46,6	52,12	51,4	54
% Universitaris	13,65	94,8	95,1	94,1
% Professionals Dret	2,1	13,6	14,3	11,8
% Educadors	4,3	28,8	21,4	47,1
% Metges	0,8	18,6	14,3	29,4
% Enginyers	1,6	16,9	23,8	0
% Economistes	0,4	20,3	14,3	35,3
Total casos	--	59	42	17

Font: Veure taula 3. Nota: Considerem que CDC, UDC, ERC i ICV són PANE i que el PSC un partit d'àmbit estatal en tant que federat al PSOE, per tant no-PANE. Els casos d'independents en el període estudiat és limita a 4 consellers de l'actual Govern de 2010, s'han considerat membres proposats per PANE.

Pel que fa a la hipòtesi 8, s'observa que no es compleix ja que els consellers proposats pels PANE no són de més edat que els proposats pels no-PANE, per tant en els casos objecte d'estudi es rebutja la hipòtesi 8. Això posaria en entredit la hipòtesi de CFM (2008a i 2008b) sobre el foguejament dels polítics dels no-PANE en l'àmbit regional.

La hipòtesi 9 sobre el gènere deia que els membres del Govern proposats per PANE incorporarien a menys dones, aquesta hipòtesi es compliria en els casos estudiats ja que els membres del Govern proposats per PANE tenen menys de la meitat de possibilitats de ser dones que els proposats per no-PANE.

El mateix passa amb la hipòtesi 10 sobre l'origen dels membres del Govern, es compleix ja que dels membres proposats pels PANE només un d'aquests no es nascut a Catalunya, en el cas dels membres proposats per no-PANE aquest percentatge puja fins al 17,6% més a prop del percentatge de la Població catalana (26%) i més a prop per tant del model d'independència de les elits.

Pel que fa a la hipòtesi 11 no es pot contrastar en la seva totalitat al no haver pogut obtenir dades sobre la ocupació dels membres comparables amb treballs previs sobre la matèria. Només podem dir que és compleix que els membres proposats per PANE incorporen a menys educadors, tal i com preveia la hipòtesi.

Sobre les credencials educatives (H12) s'observa que efectivament no són substancialment diferents pel nivell de formació referents a membres vinculats a PANE i no-PANE, hi ha menys diferències en el nivell de formació pel fet de ser membre proposat per un PANE o no que pel fet de ser-ho per un partit d'esquerra-centre esquerra o d'un partit de dreta-centre dreta. Els membres proposats per PANE són enginyers o educadors i els proposats per No-PANE educadors o economistes, essent aquesta també una característica social diferent entre ambdós.

Per últim és realitza un anàlisi del lloc on han desenvolupat la carrera els diferents membres del Govern, obtenint les següents dades presentades a la Taula 8.

Taula 8: Origen dels membres del Govern segons la seva carrera prèvia agrupats per Govern, per àmbit d'actuació i per posició en l'eix ideològic del partit vinculat. Quantitats en tant per cent.

Legislatura-Govern / Carrera	Residència s/ total Catalunya	Total casos	VI 1999	VII 2003	VIII 2006	IX 2010	Total Governos		Total Governos	
							PANE	No-PANE	E-CE	D-CD
Barcelona	23,71	52,5	66,7	41,2	46,7	58,3	57,1	41,2	43,8	63,0
Província Barcelona	52,06	25,4	0,0	35,3	40,0	25,0	26,2	23,5	37,5	11,1
Girona	8,91	15,3	13,3	17,6	20,0	8,3	11,9	23,5	18,8	11,1
Lleida	5,71	10,2	20,0	5,9	6,7	8,3	9,5	11,8	6,3	14,8
Tarragona	9,61	6,8	6,7	11,8	6,7	0,0	9,5	0,0	9,4	3,7
Resta de l'Estat	0	1,7	0,0	0,0	6,7	0,0	0,0	5,9	3,1	0,0
Estranger	0	3,4	0,0	0,0	6,7	8,3	2,4	5,9	3,1	3,7
Número casos	135	59	15	17	15	12	42	17	32	27

Font: Dades d'elaboració pròpia. Sobre la residència de la població: Cens oficial 2001. Nota: Sobre l'eix ideològic i l'àmbit d'actuació dels partits es fan els mateixos supòsits que en les Taules 6 i 7 respectivament. Els diferents percentatges poden sumar més de cent ja que en casos dubtosos s'ha assignat doble oferien al membre en qüestió.

Es pot dir que Barcelona està sobrerrepresentada en els Governos (No rebutgem la Hipòtesi nul·la número 13), així com Girona i Lleida. Tarragona i sobre tot la província de Barcelona ocupen l'altre cara de la moneda i estan suprerrepresentades, en aquest últim cas amb matisos ja que en els casos de les altres tres províncies si es discriminés entre província i capital tot fa pensar que s'arribaria a resultats semblants en favor de la macrocefàlia de la capital de província. Si es fa aquesta diferenciació i es comparen per províncies, Barcelona té aproximadament el pes que li correspon (75%), Girona i Lleida estan suprerrepresentades i

Tarragona subrepresentada. Segons l'àmbit d'actuació dels partits es fa palès que els PANE segueixen una distribució provincial més aproximada a la de la població que els no-PANE, aquest sobrerrepresenten Girona i infrarepresenten Barcelona. Pel que fa a l'eix ideològic mentre els partits d'esquerra-centre esquerra sobrerrepresenten Barcelona i Girona en detriment de les altres províncies pel que fa al lloc de carrera prèvia dels membres que proposen. Els governs de dreta-centre dreta sobrerrepresenten Lleida en detriment de Tarragona. Així es pot dir que els membres del Govern proposat pels PANE semblen aproximar-se més al model d'independència de les elits polítiques mentre que la resta (proposats per no-PANE, partits E-CE o partits D-CD) s'aproximarien més a un model d'aglutinació de les elits polítiques.

Un altre possible anàlisi consisteix en agregar les dades per Càrrec dins del Govern, obtenint els resultats que es presenten a la Taula 9:

Taula 9: Origen dels membres del Govern de la Generalitat d'inici de Legislatura (1999-2010) segons la funció al Govern i el lloc previ on van desenvolupar la seva carrera.

Conselleria/Lloc de Carrera prèvia	B	PB	G	LL	T	RE	E	NC
President de la generalitat	75	25	0	0	0	25	0	4
Presidència – Vicepresidència - en CAP – RRIIPP - Governació	86	29	14	14	29	0	0	7
Economia	80	0	0	0	0	0	20	5
Ensenyament-Educació	75	0	0	0	25	0	0	4
Cultura	50	50	0	0	0	0	0	4
Sanitat i seguretat Social-Salut	0	0	75	0	25	0	0	4
Política territorial i obres públiques	0	25	75	0	0	0	0	4
Agricultura, ramaderia i pesca	0	25	0	75	0	0	0	4
Treball-Indústria-comerç-turisme	67	17	0	17	0	0	17	6
Justícia	75	25	0	0	0	0	0	4
Benestar Social-Acció social-...	25	50	50	0	0	0	0	4
Medi Ambient-Pot incloure habitatge	50	50	0	0	0	0	0	4
Interior	75	50	0	0	0	0	0	4
Universitat	50	50	0	0	0	0	0	4

Font: Elaboració pròpia. Total de 59 casos. Nota: Els criteris de classificació s'expliquen a l'apartat 6 del present Treball sobre dades i tècniques. El nombre de casos pot ser superior a 4, que és el nombre de Governos analitzats, degut al doble origen i a la inclusió de Consellers en dues conselleries a l'ostentar ambdues responsabilitats, així com a l'agregació de conselleries per simplificar l'anàlisi. Llegenda: B- Barcelona ciutat, PB-Resta província Barcelona, G-Girona, LL-Lleida, T-Tarragona, RE-Resta de l'Estat, E-Estranger, NC-Nombre de casos.

Els trets més destacables que es poden ressaltar són que el President del Govern sempre ha realitzat part de la seva carrera prèvia a Barcelona o als seus voltants. Que el titular d'economia sempre ha realitzat la seva carrera prèvia a Barcelona i en un cas conjuntament a l'estranger. Els titulars de cultura sempre han tingut el seu origen a Barcelona i la seva

província, en canvi els de Sanitat-Salut mai. La política territorial i l'agricultura semblen reservats pels qui han realitzat la seva carrera a Girona i Lleida respectivament, menys en un cas, val a dir que el Conseller d'agricultura que no és de Lleida per la seva carrera si que ho és de naixement. Per acabar amb la breu descripció d'aquestes dades es fa notar que els titulars de Justícia, Medi Ambient, Interior i Universitats sempre han sigut de Barcelona o província.

7) Contrast i discussió de les hipòtesis plantejades

En aquest punt es contrasten les hipòtesis plantejades i es discuteixen a partir dels coneixements previs sobre la matèria. Al final es presenta la Taula 10 amb un resum de les troballes exposades al punt anterior sobre resultats, de forma esquemàtica sobre cada hipòtesi plantejada.

De les 12 hipòtesis inicials del Treball 6 ha estat possible contrastar-les segons els objectius marcats, 4 només s'han pogut contrastar en part i les altres 2 no ha estat possible contrastar-les per manca de dades. S'insistirà sobre aquest tema en l'agenda de recerca.

El primer grup d'hipòtesis (H1-H5) ha tractat el tema del biaix, primer s'ha demostrat que efectivament les elits polítiques Governamentals catalanes presenten biaix com explica el model d'aglutinació de les elits polítiques i la teoria elitista. A continuació, aquestes hipòtesis han respost globalment si es compleix la Llei de Desproporció Social Creixent. En el cas dels Governos estudiats, cada una de les hipòtesis volia respondre aquesta qüestió des d'una determinada característica social. Així, com es pot veure en els resultats i es sintetitza en la Taula 10, la Llei de Desproporció Social Creixent (LDSC) es compleix només pel que fa al gènere, per la resta rebutgem la hipòtesi nul·la o no la podem contrastar. Pel que fa al gènere en els governs de 1999 i 2003 la LDSC es compleix. No arribem a resultats concloents pel que fa l'origen, ja que només podem contrastar els Governos de 1999 i de 2003, en el primer cas compleix la LDSC però en el segon no, sembla que el fet que el segon Govern estigui format majoritàriament per membres vinculats a un no-PANE explica aquestes diferències en l'origen immigrat o no dels membres del Govern (veure H10). En el cas de l'edat no podem parlar de Desproporció Social Creixent ja que els Parlaments amb que s'ha pogut establir comparacions (1999 i 2003) no presenten biaix social, més aviat aquests Parlaments semblen reflectir el model d'independència de les elits polítiques i complir els postulats de la teoria participativa, el Govern en canvi presenta un clar biaix respecte de l'edat (per sobre de la mitjana). Les hipòtesis sobre la professió i el nivell d'estudis no han pogut ser contrastades per manca de dades.

La H6 planteja si els membres del Govern de la Generalitat del període estudiat tenen el mateix perfil social que els Parlamentaris regionals espanyols (1980-2005) mostrat per Coller (2008), com mostra la Taula 5 el perfil és el mateix en part (homes de la regió sobreformats) però en part canvia, els primers són de més edat, economistes i amb la carrera prèvia desenvolupada a Barcelona Ciutat mentre que els Parlamentaris regionals espanyols són joves i educadors o advocats. Tot i el diferent àmbit geogràfic i temporal veiem que el perfil social és

manté i la literatura prèvia dóna una possible explicació, així Coller i Santana (2009) afirmen que les elits dels PANE són de més edat, en el cas aquí estudiat la majoria (42 de 59) dels membres del Govern estan vinculats a PANE, ara bé les troballes d'aquest Treball ho desmenteixen ja que en els casos aquí estudiats els membres vinculats als PANE no són de més edat. Sobre la professió Coller i Santana (2009), ara si d'acord amb aquest treball, diuen que les elits dels PANE incorporen a menys ensenyants, això pot ser una possible explicació a aquesta diferència de perfil, serà necessari aprofundir-hi en el futur.

Pel que fa al Gènere en funció de l'eix ideològic (H7) no es rebutja la hipòtesi que en els governs d'esquerra-centre esquerra hi hagi més dones que en els de dreta-centra dreta, però les diferències no semblen significatives (25% davant del 22,2%). Apuntar també que aquestes diferències es poden deure més a l'àmbit d'actuació del Partit vinculat (PANE o no-PANE) que a la posició ideològica del mateix com ja s'ha dit, caldrà ampliar l'àmbit temporal i/o geogràfic per separar ambdós efectes.

El següent grup d'hipòtesis (H8-H12) es pregunten si les característiques socials dels membres de les elits Governamentals catalanes en funció de l'àmbit d'actuació del partit vinculat coincideix amb les troballes anteriors de Coller i Santana (2009) sobre les elits dels PANE. Aquesta és la part més robusta del Treball, ja que les dades han permès de contrastar gairebé la totalitat d'hipòtesis. Així que, d'acord amb Coller i Santana (2009), els membres vinculats als PANE incorporen a menys dones i a menys immigrants interiors i a menys ensenyants. En canvi, ara refutant la tesi de Coller i Santana (2009), els membres del Govern vinculats als PANE no són de més edat. Així, en el cas dels Governos de la Generalitat (1999-2010), desmentiríem la tesi de que pels no-PANE la política regional és una àmbit per adquirir habilitats abans d'entrar a la política estatal mentre que pels polítics dels PANE és un "final de trajecte" proposada pels autors esmentats. Donats els resultats obtinguts referents al gènere i a l'origen, no es pot refutar la tesi de Coller i Santana (2009) sobre l'especial homogeneïtat de les elits polítiques dels PANE. Sobre la proporció de treballadors, empresaris i directius han mancat dades per realitzar l'anàlisi.

Pel que fa a les credencials educatives (H12), no es rebutja la Hipòtesi nul·la ja que els membres del Govern vinculats als PANE tenen credencials educatives semblants als vinculats a no-PANE. S'ha vist que tenen un percentatge semblant de titulats universitaris.

Per acabar amb aquest apartat de discussió, comentar que l'anàlisi sobre el lloc on han realitzat la seva carrera política prèvia els membres del Govern (H13) ha posat de manifest la

suprerepresentació dels membres amb carrera prèvia a Barcelona ciutat. Per províncies es constata la suprerepresentació de Girona i Lleida, la representació semblant al pes de la població de la Província en el cas de Barcelona i la infrarepresenció de Tarragona. També es pot dir que els membres del Govern vinculats als PANE semblen aproximar-se més al model d'independència de les elits polítiques mentre que la resta d'agrupacions realitzades (membres vinculats a no-PANE, a E-CE o a D-CD) s'aproximarien més a un model d'aglutinació de les elits polítiques (Coller 2008 142-143) d'acord amb la teoria elitista. Algú podria inferir d'això últim que els PANE tenen més en compte la distribució de la població a l'hora de nomenar els seus membres donat que el seu àmbit d'actuació està més circumscrit a la realitat de l'àmbit de Govern aquí estudiat que en el cas dels no-PANE. Així mateix, als resultats també es descriu l'origen de determinats membres en funció de la responsabilitat de govern. Com ja s'ha dit a la introducció, en aquest punt només és vol fer una primera aproximació de tall descriptiu a més de contrastar la hipòtesi H13 sobre la suprerepresentació dels membres amb carrera prèvia desenvolupada a Barcelona Ciutat respecte de la població que viu en aquesta ciutat que, com s'ha dit, no podem rebutjar.

Taula 10: Resum dels resultats obtinguts en funció de cada hipòtesis contrastada.

Hipòtesi	Resultat	Observacions
H1: Hi ha un biaix social més accentuat dels Governes de la Generalitat (1999-2010) respecte del gènere que en els Parlaments del moment	No rebutjada.	Només contrastada pels Governes de 1999 i 2003, pel 2006 i el 2010 manquen dades.
H2: Hi ha un biaix social més accentuat dels Governes de la Generalitat (1999-2010) respecte de l'origen que en els Parlaments del moment	No concloent.	Només contrastada pels Governes de 1999 i 2003, pel 2006 i el 2010 manquen dades.
H3: Hi ha un biaix social més accentuat dels Governes de la Generalitat (1999-2010) respecte de l'edat que en els Parlaments del moment	No es possible contrastar-la així definida.	Només contrastada pels Governes de 1999 i 2003, en ambdós casos el Parlament no mostrava biaix i el Govern si, no podem parlar d'accentuació.
H4: Hi ha un biaix social més accentuat dels Governes de la Generalitat (1999-2010) respecte de la professió que en els Parlaments del moment	No contrastada.	Manquen dades sobre els Parlaments corresponents.
H5: Hi ha un biaix social més accentuat dels Governes de la Generalitat (1999-2010) respecte del nivell d'estudis que en els Parlaments del moment	No contrastada.	Manquen dades sobre els Parlaments corresponents.
H6: El perfil dels membres del Govern de la Generalitat (1999-2010) és el mateix que els dels Parlamentaris regionals espanyols	Rebutjada en part	Veure Taula 5.
H7: Els Governes d'esquerra-centre esquerra estan formats per més percentatge de dones que la mitjana de la totalitat de Governes	No rebutjada.	La variable explicativa real pot ser més l'àmbit d'actuació del partit que l'eix ideològic.
H8: Els membres del Govern vinculats a PANE són de més edat que els vinculats a partits d'àmbit estatal	Rebutjada.	
H9: Els membres del Govern vinculats a PANE incorporen a menys dones que els vinculats a partits d'àmbit estatal	No rebutjada.	
H10: Els membres del Govern vinculats a PANE incorporen a menys immigrants interiors que els vinculats a partits d'àmbit estatal	No rebutjada.	
H11: Els membres del Govern vinculats a PANE incorporen menys ensenyants i treballadors i més empresaris i directius que els vinculats a partits d'àmbit estatal	En part no contrastada.	Manquen dades sobre % treballadors, d'empresaris i de directius. Sobre % educadors no es rebutja.
H12: Els membres del Govern vinculats a PANE tenen credencials educatives semblants als membres vinculats a partits d'àmbit estatal	No rebutjada.	
H13: Els membres amb carrera prèvia desenvolupada a Barcelona estan suprarepresentats en els Governes de la Generalitat (1999-2010) respecte de la població que viu en aquesta ciutat.	No Rebutjada	

Font: Elaboració pròpia.

8) Conclusions i agenda de recerca

Hi ha biaix social en les elits polítiques Governamentals catalanes com indica el Model d'aglutinació de les elits i d'acord amb la teoria elitista, però no sempre es compleix la Llei de Desproporció Social Creixent (LDSC). El seu perfil no és sensiblement diferent del dels Parlamentaris regionals espanyols, els Governos d'esquerra-centre esquerra contenen més percentatge de dones que la resta i algunes característiques socials d'aquestes elits com el gènere, l'origen i la professió estan relacionats al fet d'estar vinculat a un PANE mentre que d'altres com el nivell educatiu no.

Com s'ha dit semblen complir-se les previsions del model d'aglutinació de les elits, ja que els Governos estudiats presenten biaix pel que fa al gènere, l'origen, l'edat, la professió i el nivell d'estudis però la LDSC no es compleix en tots els casos, només es compleix sobre el gènere mentre que sobre la resta de característiques o no s'ha disposat de dades per contrastar-ho o els resultats no són concloents.

Un home de més edat que la mitjana, nascut a Catalunya, amb la carrera prèvia desenvolupada a Barcelona ciutat, sobreformat i economista és el perfil dominant dels membres del Govern de la Generalitat entre 1999 i 2010. Aquest no és sensiblement diferent del perfil dels Parlamentaris regionals espanyols, excepte per l'edat i la professió (l'origen a la seva regió d'elecció). El gènere en funció de la ubicació en l'eix ideològic tot i no contradir els estudis previs que mostren més percentatge de dones als Governos d'esquerra-centre esquerra no mostren diferències accentuades.

Els membres vinculats als PANE incorporen a menys dones que els vinculats a no-PANE, a menys immigrants interiors, a menys ensenyants i tenen credencials educatives semblants a aquests d'acord amb la Literatura prèvia sobre la matèria. En canvi, els membres dels PANE no són de més edat que els vinculats a un no-PANE, cosa que suposa una diferència amb la Literatura prèvia. Mentre que han mancat dades per analitzar algunes de les professions.

Una altra conclusió implícita que es deriva d'aquest Treball es sobre l'interès científic d'estudiar les elits Governamentals regionals espanyoles, així l'agenda de recerca que queda oberta és àmplia. Indicar aquí només algunes de les possibilitats que pot incloure, en l'àmbit més general caldria acabar de descriure les característiques socials de les elits regionals espanyoles, ampliant tant l'àmbit geogràfic del present Treball, el temporal i el funcional; això

és, tots els Governos i totes els líders de partits regionals (i els líders regionals dels partits estatals) de totes les Autonomies al llarg de la democràcia i establir comparacions amb els respectius electors i Parlamentaris. També es possible incrementar els nivells de Govern analitzats. En l'àmbit més concret i per millorar el present Treball seria necessari ampliar les dades dels Parlaments dels anys analitzats i algunes de les dades dels membres del Govern com s'ha anat desgranant al llarg del Treball. Això, entre d'altres coses, haurà de permetre diferenciar els efectes de la posició en l'eix ideològic del partit vinculat amb els efectes de l'àmbit d'actuació del mateix. Per últim, calen interpretacions sobre l'origen de la carrera prèvia dels membres del Govern, es pot aprofundir més enllà de l'esbós fet en aquest treball.

9) Referències i bibliografia

- Anduiza, E., & Bosch, A. (2009). *Comportament electoral (2ª ed.)* (2ª ed.). Barcelona: FUOC.
- Argelaguet i Argemí, J. (1999). Las características sociales y políticas de los diputados al parlamento de Cataluña (1988.1995). *Revista De Las Cortes Generales.*, 48, 113-132.
- Best, H., & Edinger, M. (2005). Converging representative elites in Europe? An introduction to the EurElite project. *Czech Sociological Review*, 41 n^o3
- Botella, J. (1990). Les elits polítiques de la Catalunya democràtica. *Papers Núm. 33 Revista Sociològica*, 65-74.
- Calvet i Crespo, J. (1999). Les elits polítiques del parlament de Catalunya: Un estudi sociològic i polític dels diputats de la cinquena legislatura. *Autonomies: Revista catalana de Dret Públic*, 24, 229-256.
- Coller, X. (2008). El sesgo social de las élites políticas. El caso de la España de las autonomías (1980-2005). *Revista De Estudios Políticos (Nueva Época)* 141, 141, 135-159.
- Coller, X., Ferreiro do Vale, H., & Meissner, C. (2008a). Les élites politiques régionales espagnoles (1980-2005). In M. Darviche, & W. Genieys (Eds.), *Penser les régimes politiques avec Juan J. Linz* (pp. 113-140). Paris: L'Harmattan.
- Coller, X., Ferreiro do Vale, H., & Meissner, C. (2008b). *Political elites in federalized countries: The case of Spain (1980-2005)*. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS).
- Coller, X., & Santana, A. (2009). La homogeneidad social de la elite política. los parlamentarios de los PANE (1980-2005). *Papers Revista Sociològica*, 92, 29-50.
- Matas Dalmasens, J. (2011). *El perfil polític dels consellers dels governs de Jordi Pujol (1980-2003)*. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- Norris, P., & Lovenduski, J. (1995). *Political recruitment: Gender, race and class in the British parliament*. New York: Cambridge University Press.
- Pateman, C. (1970). *Participation and democratic theory*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Pitarch, I. E., & Subirats, J. (1980). Els diputats al parlament de Catalunya 1981 (un estudi de sociologia política). *Perspectiva Social*, 16, 63-115.
- Pitarch, I. E., & Subirats, J. (1982). Los Diputados del Parlament de Catalunya de 1980: [un estudio político y social]. *Revista De Estudios Políticos (Nueva Época)*, 26, 127-171.
- Ross, J. S. F. (1944). *Parliamentary representation*. New haven: Yale University Press.
- Shumpeter, J. (1984). *Capitalismo, socialismo y democracia (cap. 22)*. . Barcelona: Folio.
- Soler i Sabaté, Josep Maria (Director). (2003). *Història de la Generalitat de Catalunya i els seus presidents*. Barcelona: Generalitat de Catalunya; Enciclopèdia catalana.
- Varis. (2009). *Obra de govern generalitat de Catalunya 1980-2003*. Barcelona: (CEJP) Centre d'Estudis Jordi Pujol.
- Verge, T. (2011). *Quotes de gènere i reclutament polític. una anàlisi dels partits polítics catalans*. Barcelona: Fundació Josep Irla.